

III

(Akty przygotowawcze)

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

512. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 9 I 10 GRUDNIA 2015 R.

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie sprawozdania Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2014”

(COM(2015) 247 final)

(2016/C 071/06)

Sprawozdawca: Reine-Claude MADER

Dnia 6 lipca 2015 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2014”

(COM(2015) 247 final).

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 17 listopada 2015 r.

Na 512. sesji plenarnej w dniach 9 i 10 grudnia 2015 r. (posiedzenie z 9 grudnia 2015 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 128 do 1 (1 osoba wstrzymała się od głosu) przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES pozytywnie ocenia różne inicjatywy podejmowane przez Komisję na rzecz promowania uczciwej konkurencji, które chronią interesy podmiotów gospodarczych (przedsiębiorstw, konsumentów, pracowników).

1.2. EKES popiera prowadzone przez Komisję działania na rzecz zapewnienia przestrzegania reguł konkurencji, w szczególności działania wymierzone w praktyki antykonkurencyjne, takie jak nadużywanie pozycji dominującej, które hamują rozwój gospodarczy w UE, a w szczególności rozwój MŚP, mających kluczowe znaczenie dla rozwoju i zatrudnienia, oraz przedsiębiorstw gospodarki społecznej umacniających spójność społeczną.

1.3. Niemniej ubolewa, że Komisja znów nie wprowadziła rzeczywistego instrumentu prawnego powództw zbiorowych, który umożliwiłby ofiarom praktyk antykonkurencyjnych skuteczne dochodzenie prawa do odszkodowania.

1.4. Docenia wykonaną przez Komisję pracę na rzecz zapewnienia przejrzystości i znajomości zasad, co stabilizuje przedsiębiorstwa, a w konsekwencji rynek. Pragnie w tym względzie przypomnieć, że praktyki sektora detalicznego zasługują na ciągłą uwagę.

1.5. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja daje nowy impuls dla współpracy z krajowymi organami ds. konkurencji, które mają istotną rolę do odegrania, w szczególności w dziedzinie zapobiegania i w zakresie tworzenia programów upowszechniania znajomości prawa konkurencji. Uważa, że organy te powinny posiadać w tym celu odpowiednie środki.

1.6. Współpraca ta powinna zostać rozszerzona na poziom międzynarodowy z uwagi na globalizację wymiany handlowej, aby Europa nie cierpiała z powodu nieuczciwej konkurencji.

1.7. Pragnie usprawnienia, a nawet wzmocnienia dialogu między różnymi organami europejskimi (PE, EKES, Komitet Regionów).

1.8. EKES popiera zmiany wprowadzone do zasad pomocy państwa, odpowiednio dostosowanych w taki sposób, aby wspierać innowacyjne przedsiębiorstwa, w szczególności w sektorze cyfrowym, co oferujące bardzo istotne perspektywy, jeżeli chodzi o rozwój gospodarczy i tworzenie miejsc pracy dla dobra konsumentów i przedsiębiorstw.

1.9. Mając świadomość ograniczonych możliwości interwencji Komisji, jeżeli chodzi o planowanie podatkowe, EKES pragnie, aby Komisja kontynuowała swój wysiłek na rzecz zniwelowania, ograniczenia lub zlikwidowania – na ile pozwalają jej na to jej uprawnienia – zakłóceń fiskalnych i społecznych, dbając o to, aby działanie to nie pociągnęło za sobą równania w dół.

1.10. EKES uważa, że należy zwracać wiele uwagi na rynek energii. Popiera utworzenie unii energetycznej, aby zapewnić bezpieczeństwo dostaw energii oraz dostawy energii po przystępnej cenie na całym terytorium Unii Europejskiej.

1.11. Przywiązuje ponadto wagę do środków, które przyczyniają się do oszczędności energii, poprawy efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii.

1.12. Uważa, że otwarcie rynku energii powinno być korzystne dla konsumentów indywidualnych, którzy nie mają rzeczywistej zdolności negocjacyjnej.

1.13. EKES pragnie, aby zastosowane zostały wszelkie środki niezbędne do zapewnienia swobodnego dostępu do technologii cyfrowych, aby umożliwić rozwój gospodarczy obszarów wiejskich. Cel ten uzasadnia komplementarność inwestycji prywatnych i pomocy publicznej.

1.14. EKES zachęca Komisję do dalszego zwracania szczególnej uwagi na ofertę usług finansowych, aby gospodarka realna mogła uzyskać finansowanie i aby konsumenci mogli mieć w dalszym ciągu zapewnione najlepsze warunki usług, z których korzystają.

1.15. EKES przypomina wreszcie, że konieczne jest monitorowanie i ocena rozpoczętych działań politycznych.

2. Treść sprawozdania dotyczącego konkurencji za rok 2014

2.1. To sprawozdanie roczne dotyczy w szczególności jednolitego rynku cyfrowego, polityki energetycznej i usług finansowych. W sprawozdaniu poruszono także kwestie dotyczące zwiększenia konkurencyjności przemysłu europejskiego, kontroli pomocy państwa, promocji kultury konkurencji w UE i poza nią oraz dialogu międzyinstytucjonalnego.

2.2. W sprawozdaniu zwrócono uwagę na gospodarkę cyfrową postrzeganą jako czynnik, który może stymulować innowację i wzrost sektorów energii, transportu, infrastruktury publicznej, zdrowia i edukacji. W tym celu wykorzystano wszystkie narzędzia prawa konkurencji, aby wspierać rozwój i modernizację infrastruktury, w tym ultraszybkich sieci zwanych „sieciami nowej generacji”, dzięki pomocy państwa przy jednoczesnym zagwarantowaniu zasady neutralności technologicznej.

2.3. Rynek inteligentnych urządzeń mobilnych bardzo szybko ewoluje, co pokazało nabycie przez Facebook WhatsApp⁽¹⁾ po pierwszej fazie badania tego połączenia, na które Komisja Europejska wyraziła bezwarunkową zgodę, stosując rozporządzenie (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw⁽²⁾.

2.4. W 2014 r. ponownie można było stwierdzić, że stosowanie prawa konkurencji do sektora cyfrowego charakteryzuje złożona relacja i konieczność zapewnienia równowagi z respektowaniem praw własności intelektualnej związanych z patentem, co pokazały decyzje Samsung i Motorola⁽³⁾, lub z prawami autorskimi, co pokazało wszczęcie formalnego postępowania wyjaśniającego przeciwko szeregowi dużych amerykańskich studiów filmowych i europejskich nadawców płatnej telewizji w sprawie „Transgraniczny dostęp do płatnych programów telewizyjnych”⁽⁴⁾.

2.5. W sprawozdaniu wspomniano następnie o sektorze energii, przypominając o konieczności zreformowania europejskiej polityki energii. Komisja zamierza wspierać inwestycje w infrastrukturę, określając ramy pomocy państwa i upraszczając jej stosowanie: nowe ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych przewiduje bowiem z kilkoma warunkami, że wcześniejsze zezwolenie Komisji już nie będzie konieczne⁽⁵⁾ w przypadku pomocy dla infrastruktury energetycznej, pomocy dla promocji efektywności energetycznej budynków oraz wsparcia dla produkcji energii ze źródeł odnawialnych, usuwanie zanieczyszczeń z zanieczyszczonych obszarów i recyklingu.

2.6. Natomiast pomoc dla energii jądrowej nie jest uwzględniona w nowych wytycznych. Wciąż podlega ona badaniu przez służby Komisji pod kątem art. 107 TFUE, jak było w przypadku projektu brytyjskiego mającego na celu subwencjonowanie budowy i działania nowej elektrowni jądrowej w Hinkley Point⁽⁶⁾.

2.7. Polityka konkurencji została wreszcie wykorzystana jako instrument mający na celu obniżenie cen energii poprzez zwalczanie przypadków postępowania o znamionach nadużycia lub zmywy, takich jak przypadek podmiotów EPEX Spot i Nord Pool Spot (NPS)⁽⁷⁾ oraz OPCOM w Rumunii, gdzie ten ostatni nadużył pozycji dominującej⁽⁸⁾, lub też Bulgarian Energy Holding (BEH) w Bułgarii⁽⁹⁾, czy nawet Gazpromu zaopatrującego w gaz Europę Środkową i Wschodnią⁽¹⁰⁾.

2.8. W ramach polityki konkurencji podjęto też w 2014 r. działania na rzecz poprawy przejrzystości sektora finansowego oraz wsparcia poprawy regulacji i nadzoru w sektorze bankowym.

2.9. Komisja przystąpiła zatem do kontroli wdrożonych środków pomocy państwa w Grecji, na Cyprze, w Portugalii, w Irlandii i w Hiszpanii, dbając o to, aby banki rozwoju nie zakłócały konkurencji⁽¹¹⁾.

2.10. Dwukrotnie prowadziła ona także postępowanie w sprawie banków RBS i JP Morgan, uczestniczących w dwustronnym kartelu utworzonym niezgodnie z prawem w celu wywarcia wpływu na poziom referencyjnej stopy LIBOR dla franka szwajcarskiego oraz w kartelu z UBS i Crédit Suisse dotyczącym różnicy pomiędzy ceną kupna a ceną sprzedaży instrumentów pochodnych na stopę procentową franka szwajcarskiego w Europejskim Obszarze Gospodarczym⁽¹²⁾. Komisja nałożyła na nie grzywnę w wysokości 32,3 mln EUR⁽¹³⁾.

⁽¹⁾ Sprawa M.7217 Facebook/WhatsApp, decyzja Komisji z dnia 3 października 2014 r.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzenie WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw) (Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1).

⁽³⁾ Sprawa AT.39985 Motorola – Stosowanie patentów niezbędnych do wdrożenia standardu GPRS, decyzja Komisji z dnia 29 kwietnia 2014 r. Sprawa AT.39939 Samsung – Stosowanie standardowych istotnych patentów UMTS, decyzja Komisji z dnia 29 kwietnia 2014 r.

⁽⁴⁾ Sprawa AT.40023 Transgraniczny dostęp do płatnych programów telewizyjnych, 13 stycznia 2014 r.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 316/2014 z dnia 21 marca 2014 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień o transferze technologii (Dz.U. L 93 z 28.3.2014, s. 17), „Wytyczne w sprawie stosowania art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do porozumień o transferze technologii” (Dz.U. C 89 z 28.3.2014, s. 3).

⁽⁶⁾ Sprawa SA.34947 Zjednoczone Królestwo – Wsparcie na rzecz elektrowni jądrowej Hinkley Point C, 8 października 2014 r.

⁽⁷⁾ Sprawa AT.39952 Giełdy energii, decyzja Komisji z dnia 5 marca 2014 r.

⁽⁸⁾ Sprawa AT.39984 OPCOM/Rumuńska giełda energii, decyzja Komisji z dnia 5 marca 2014 r.

⁽⁹⁾ Sprawa AT.39767 Energia elektryczna dostarczana przez BEH.

⁽¹⁰⁾ Sprawa AT.39816 Dostawa gazu ze złóż do Europy Środkowej i Wschodniej, 4 września 2012 r.

⁽¹¹⁾ Sprawa SA.36061 UK Business Bank, decyzja Komisji z dnia 15 października 2014 r. Sprawa SA.37824 Portugalska instytucja finansowania rozwoju, decyzja Komisji z dnia 28 października 2014 r.

⁽¹²⁾ Sprawa AT.39924 Instrumenty pochodne na stopę procentową franka szwajcarskiego, decyzja z dnia 21 października 2014 r. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1190_en.htm

⁽¹³⁾ Nie nałożono żadnej kary na bank RBS, który na podstawie obwieszczenia w sprawie łagodzenia kar z 2006 r. korzystał z immunitetu za ujawnienie istnienia kartelu Komisji i uniknął w ten sposób grzywny w wysokości około 5 mln EUR za udział w przestępstwie. W ramach programu łagodzenia kar Komisji zmniejszono grzywny dla UBS i JP Morgan za ich współpracę przy postępowaniu. Wszystkie cztery banki, które zdecydowały się uregulować spór poprzez ugodę z Komisją, skorzystały z dodatkowego obniżenia grzywny o 10 %.

2.11. Komisja nadal zwalcza antykonkurencyjne praktyki handlowe związane z wielostronnymi opłatami interchange, których dopuścili się Visa Europe, Visa Inc., Visa International i MasterCard: doprowadziła do tego, że zobowiązania zaproponowane przez Visa Europe stały się wiążące. Ponadto prowadzi postępowanie przeciwko Visa Inc. i Visa International w związku z międzynarodowymi opłatami międzybankowymi.

2.12. Sprawozdanie przedstawia także wysiłki Komisji mające na celu stymulowanie konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich, w szczególności MŚP, poprzez ułatwienie dostępu do finansowania w okresie ich rozwoju⁽¹⁴⁾ oraz poprzez wsparcie badań i innowacji dzięki nowemu uregulowaniu pomocy umożliwiającemu wyłączenia blokowe⁽¹⁵⁾.

2.13. MŚP są także głównymi adresatami rewizji zawiadomienia *de minimis*, które daje im wskazówki do oceny, czy ich porozumienia są zgodne z art. 101 TFUE zakazującym nielegalnych porozumień między przedsiębiorstwami⁽¹⁶⁾.

2.14. Rok 2014 charakteryzował się szczególną czujnością Komisji, jeżeli chodzi o wykorzystywanie przez niektóre przedsiębiorstwa różnic w systemach podatkowych niektórych państw członkowskich, aby zmniejszyć podstawę opodatkowania; Komisja wszczęła formalne postępowania wyjaśniające wobec Apple w Irlandii, Starbucks w Niderlandach i Fiat Finance & Trade w Luksemburgu.

2.15. W ubiegłym roku minęło dziesięć lat od wejścia w życie rozporządzenia (WE) nr 1/2003 i zmiany rozporządzenia dotyczącego kontroli łączenia przedsiębiorstw⁽¹⁷⁾. W sprawozdaniu wskazano w tym względzie, że korzystne byłoby poczynienie postępów, jeżeli chodzi o niezależność organów ds. konkurencji i instrumenty umożliwiające im ściganie i sankcjonowanie nielegalnych praktyk. Podkreślono w nim także konieczność większego zracjonalizowania kontroli łączenia przedsiębiorstw.

2.16. Komisja wskazuje ponadto, że w tymże roku ważnym wydarzeniem w dziedzinie polityki konkurencji było przyjęcie dyrektywy w sprawie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji, która weszła w życie w 2014 r. Ułatwi ona obywatelom europejskim i przedsiębiorstwom uzyskanie faktycznego odszkodowania za szkody spowodowane naruszeniem zasad konkurencji, np. w wypadku karteli czy nadużywania dominującej pozycji na rynku.

3. Uwagi ogólne

3.1. EKES popiera politykę rozwoju sektora cyfrowego oraz inicjatywy mające na celu stymulowanie innowacji i wzrostu. Uważa, że ultraszybkie sieci powinny być dostępne na całym terenie UE, co może wymagać skorzystania z pomocy państwa w połączeniu z dodatkowym finansowaniem z UE. Przydatne mogą być do tego wytyczne w sprawie stosowania zasad pomocy państwa w odniesieniu do szybkiego wdrażania sieci szerokopasmowych⁽¹⁸⁾.

3.2. Ponadto nie może być mowy o rynku cyfrowym bez ultraszybkich sieci na całym terytorium UE. Cele Komisji są skromniejsze z uwagi na brak zainteresowania prywatnych podmiotów niektórymi obszarami, w tym w szczególności obszarami wiejskimi, których rozwój gospodarczy trzeba wspierać.

3.3. EKES popiera Komisję w jej dążeniu do karania naruszeń reguł konkurencji. Uważa, że wysokość kar powinna mieć działanie odstraszające, a kary powinny być zastrzane w przypadku ponownego naruszenia. Ponadto polityka konkurencji powinna być wyjaśniana, w tym w przedsiębiorstwach, aby zapobiegać zachowaniom antykonkurencyjnym.

3.4. Podobnie jak Komisja, EKES stwierdza, że liczba użytkowników inteligentnych urządzeń mobilnych wzrasta. Innowacja ma w tym względzie kluczowe znaczenie, ale należy określić jasne i przejrzyste reguły gry dla podmiotów gospodarczych. Uważa, że wszechobecność wielkich grup międzynarodowych, takich jak na przykład Google, aby wymienić tylko jedną, prowadzi do ryzyka nadużycia pozycji dominującej. W tym kontekście istotne jest zachęcanie do przestrzegania istniejących zasad, aby umożliwić wejście na rynek nowym operatorom.

⁽¹⁴⁾ Komunikat Komisji, „Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka” (Dz.U. C 19 z 22.1.2014, s. 4).

⁽¹⁵⁾ Komunikat Komisji „Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną” (Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Komunikat Komisji, „Zawiadomienie w sprawie porozumień o mniejszym znaczeniu, które nie ograniczają odczuwalnie konkurencji na mocy art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zawiadomienie *de minimis*)” (Dz.U. C 291 z 30.8.2014, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1), zob. przypis 1.

⁽¹⁸⁾ Komunikat Komisji „Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych” (Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1).

3.5. EKES uważa ponadto, że właściciele patentów powinni oferować licencje na sprawiedliwych, racjonalnych i niedyskryminacyjnych warunkach.

3.6. Komitet popiera dostosowanie ram prawnych w zakresie praw autorskich do ery cyfrowej⁽¹⁹⁾: powinny one „działać z duchem czasu”, jak słusznie podkreśla Komisja.

3.7. Jeżeli chodzi o funkcjonowanie rynków energii, EKES uważa, że rozwój gospodarki nie jest możliwy bez wspólnej polityki energetycznej. Z zadowoleniem przyjmuje więc wykazywaną przez Komisję wolę utworzenia unii energetycznej.

3.8. Uważa, że unia energetyczna będzie korzystna dla przedsiębiorstw i konsumentów, którzy muszą mieć możliwość korzystania z rozsądnych cen i bezpieczeństwa dostaw.

3.9. Komitet wspiera Komisję w starannym monitorowaniu rynku energii w celu zapewnienia rzeczywistej konkurencji, a także popiera inicjatywy podejmowane w celu zniesienia barier dla konkurencji na rynkach nieuregulowanych. Pragnie, aby Komisja zastosowała wszelkie środki w celu uniknięcia nieprawidłowości, które negatywnie wpływają na gospodarkę.

3.10. Przywiązuje wreszcie szczególną wagę do środków, które przyczyniają się do oszczędności energii, poprawy efektywności energetycznej oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii i bioenergii.

3.11. EKES pragnie, aby cały sektor finansowy był bardziej etyczny i przejrzysty oraz aby przyczyniał się do wzrostu gospodarczego.

3.12. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kontrola pomocy państwa przyczyniła się do spójnej polityki reagowania na napięcia finansowe i zmniejszenia zakłóceń konkurencji, jednocześnie ograniczając wykorzystywanie pieniędzy podatników do niezbędnego minimum. Podkreśla, że kontrola pomocy państwa pozwoliła na zmniejszenie niektórych zakłóceń konkurencji na rynku w kontekście wzmocnienia i wprowadzania mechanizmów nadzoru.

3.13. Jest zdania, że na uwagę zasługują działania Komisji na rzecz ograniczenia kosztów korzystania z kart bankowych; doprowadziły one do zmniejszenia kosztów operacji na jednolitym rynku o 30–40 %.

3.14. Ogłoszony cel przyczyniania się do wzrostu gospodarczego jest absolutną koniecznością i może być wspierany przez politykę pomocy dla innowacji określoną w „Zasadach ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną”.

3.15. W poprzednich opiniach EKES popierał inicjatywę Komisji na rzecz modernizacji pomocy państwa i uznał, że nowe wytyczne⁽²⁰⁾ bardziej odpowiadają potrzebom państw członkowskich i realiom rynkowym. Uważa, że zwiększenie przejrzystości pozwoli lepiej zrozumieć przyznawanie pomocy państwa. Nadzór Komisji pozwoli zapewnić, że przyznanie pomocy państwa będzie zgodne z ustanowionymi zasadami. Ocena da wreszcie państwom członkowskim pewność, że przyznana pomoc jest odpowiednio wykorzystywana.

3.16. Komunikat Komisji w sprawie warunków wspierania realizacji projektów europejskich wraz z ogłoszeniem utworzenia Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych powinny przyczynić się do osiągnięcia tego celu.

3.17. Ponadto EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że dostrzega się konieczność przyznawania pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji, ale zdolnych do przetrwania. Popiera działania prowadzone na rzecz zlikwidowania karteli, które szkodzą rozwojowi, w szczególności rozwojowi MŚP tworzących miejsca pracy, i mają negatywny wpływ na zatrudnienie i ceny.

3.18. Komitet zauważa, że wielkie przedsiębiorstwa nadal korzystają z różnic w systemach podatkowych, by dokonywać planowania podatkowego. Z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Komisji mające na celu zapobieżenie unikaniu opodatkowania w związku z zakłóceniami podatkowymi i służące ograniczeniu lub zlikwidowaniu tego procederu w granicach uprawnień Komisji.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 230 z 14.7.2015, s. 72; Dz.U. C 44 z 15.2.2013, s. 104.

⁽²⁰⁾ Komunikat Komisji „Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka” (Dz.U. C 19 z 22.1.2014, s. 4).

3.19. Szczególne znaczenie mają wysiłki Komisji na rzecz zapewnienia konwergencji z i między krajowymi organami ds. konkurencji.

3.20. Komitet będzie bacznie śledzić działania następujące po białej księdze „W kierunku skuteczniejszej unijnej kontroli łączenia przedsiębiorstw”, która ma w zamierzeniu usprawnić istniejące rozwiązania.

3.21. Z uwagi na globalizację wymiany handlowej EKES popiera rozwój współpracy wielostronnej (OECD, ICN, UNCTAD) oraz programów współpracy i pomocy technicznej.

3.22. Dialog prowadzony przez DG ds. Konkurencji z PE, EKES-em i Komitetem Regionów ma zapewnić przejrzystość debaty międzyinstytucjonalnej na temat realizowanej polityki.

3.23. Wola prowadzenia dialogu powinna utrzymać się, zwłaszcza jeśli weźmie się pod uwagę fakt, że przewodniczący Juncker w zawierającym opis zadań piśmie skierowanym do komisarz Vestager położył nacisk na to partnerstwo polityczne.

3.24. W przeciwieństwie do Komisji EKES nie sądzi, że dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r.⁽²¹⁾ oraz zalecenie w sprawie wspólnych zasad dotyczących mechanizmów zbiorowego dochodzenia roszczeń w przypadku naruszenia przepisów w dziedzinie konkurencji są w stanie zapewnić skuteczne dochodzenie praw ofiar takich praktyk.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. *Delikatna równowaga, którą należy utrzymać między innowacją, konkurencją a prawem własności przemysłowej z myślą o połączonym rynku cyfrowym*

4.1.1. Zdaniem Komisji lepsze procedury wyznaczania standardów oraz większa interoperacyjność mają kluczowe znaczenie dla skuteczności agendy cyfrowej. Należy jeszcze ustalić, co Komisja rozumie przez „lepsze” procedury wyznaczania standardów.

4.1.2. Sprawa Motoroli⁽²²⁾ – jeden epizodów wojny patentowej o smartfony – jest podawana jako przykład w odniesieniu do wytycznych, którymi powinny się kierować przedsiębiorstwa z tego sektora. W przedmiotowej sprawie Komisja stwierdziła, że Motorola, będąca właścicielem patentów koniecznych (SEP) dla spełnienia normy GPRS, nadużyła swojej pozycji dominującej, ubiegając się o uzyskanie i wyegzekwowanie zakazu sprzedaży dla firmy Apple przed niemieckim sądem. Wspomniane patenty SEP zostały określone jako „konieczne”, ponieważ są konieczne do wdrożenia standardu GSM. Przedsiębiorstwa będące właścicielami patentów SEP dysponują potencjalnie dużą władzą rynkową, dlatego organizacje normalizacyjne wymagają często od nich zobowiązania do udzielania licencji na swoje patenty SEP na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminacyjnych warunkach („*fair, reasonable and non-discriminatory*”, FRAND), celem zagwarantowania dostępu do wspomnianego standardu wszystkim podmiotom na rynku.

4.1.3. W omawianym przypadku konkurent Motoroli, w tym przypadku firma Apple, z powodu braku dostępu do wspomnianego niezbędnego patentu, którego właścicielem była Motorola, nie mógł produkować i wprowadzać do obrotu pewnego typu smartfonów.

4.1.4. Ubieganie się przed sądem krajowym o zakaz sprzedaży przez właściciela patentu jest uzasadnione w przypadku naruszenia patentu, ale może to okazać się niezgodne z prawem, jeżeli właściciel patentu SEP posiada dominującą pozycję na rynku oraz zobowiązał się do udzielenia licencji na warunkach FRAND, a przedsiębiorstwo konkurujące, przeciwko któremu wniesiono powództwo o zaniechanie naruszeń, jest gotowe nabyć licencję na warunkach FRAND. Niemniej Komisja nie nałożyła grzywny na Motorolę z powodu braku orzecznictwa sądów UE dotyczącego legalności (zgodnie z art. 102 TFUE) ubiegania się o sądowy zakaz sprzedaży w odniesieniu do patentów koniecznych dla spełnienia normy oraz z powodu rozbieżności w orzecznictwie sądów krajowych, ale nakazała Motoroli odstąpienie od zachowania noszącego znamiona nadużycia.

4.1.5. W podobnej sprawie Komisja przyjęła zobowiązanie zaproponowane przez firmę Samsung, iż nie będzie się ona ubiegać w EOG o sądowe zakazy sprzedaży na podstawie patentów koniecznych dla spełnienia normy dotyczących smartfonów i tabletów, przeciwko przedsiębiorstwom, które zgodzą się na określone zasady ramowe udzielania licencji.

⁽²¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego (Dz.U. L 349 z 5.12.2014, s. 1).

⁽²²⁾ Zob. przypis 3.

4.1.6. Przytoczone sprawy pokazują, że równowaga między konkurencją, prawem patentowym i innowacją, a w ostatecznym rozrachunku celem zapewnienia konsumentowi możliwości zakupu technologii po rozsądnej cenie, przy możliwie najszerszym wyborze produktów interoperacyjnych, jest niełatwa do uzyskania.

4.1.7. EKES popiera wysiłki Komisji czynione w tym kierunku oraz wzywa Komisję, aby pamiętała o tym, że stosowanie zasad konkurencji ma na celu nie utrzymanie konkurencji jako takiej, a raczej konkurencji, na której skorzysta ostatecznie konsument.

4.1.8. EKES popiera pomysł uzupełnienia inwestycji prywatnych inwestycjami publicznymi w celu uniknięcia nierówności w dostępie do technologii cyfrowych na terenie UE, pod warunkiem że pomoc państwa nie utrudni inwestycji prywatnych. Oznaką potencjalnego zainteresowania Komisji tym tematem jest fakt, że „Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych”⁽²³⁾ były pierwszym dokumentem przyjętym ostatecznie w ramach modernizacji pomocy państwa.

4.1.9. EKES uważa jednak, że cel Komisji dotyczący zapewnienia do 2020 r. usług szybkiego internetu szerokopasmowego (30 Mbps) dla wszystkich Europejczyków oraz usług ultraszybkiego internetu szerokopasmowego (100 Mbps) dla 50 % Europejczyków, nie jest dość ambitny.

4.2. Rynki energii

4.2.1. Zapewnienie niezależności energetycznej Europy oraz wspieranie powstania zintegrowanego rynku energii mają zasadnicze znaczenie dla dostępu do energii, wyeliminowania wysp energetycznych oraz bezpieczeństwa dostaw. UE powinna przejawiać rzeczywistą wolę polityczną osiągnięcia tego celu, a także zachęcać do dywersyfikacji koszyka energetycznego, promując przy tym odnawialne źródła energii. Europejska unia energetyczna, o którą zabiega przewodniczący Komisji Europejskiej Jean-Claude Juncker⁽²⁴⁾, odegra z pewnością rolę zachęty politycznej.

4.2.2. Zdaniem EKES-u, należy wdrożyć szybko trzeci pakiet energetyczny, w szczególności ze względu na fakt, że przepisy mające zastosowanie do transgranicznego handlu energią są nadal rozdrobnione.

4.2.3. EKES podkreśla potrzebę bezzwłocznego wdrożenia reform strukturalnych niezbędnych do zniesienia barier dla inwestycji w infrastrukturę, a w szczególności tą o charakterze transgranicznym.

4.2.4. EKES nie ma wątpliwości, że promowanie reguł konkurencji przyczynia się do otwarcia krajowych rynków energetycznych, co udowadniają sprawy „Giełdy energii” i „OPCOM/Rumuńska giełda energii” wspomniane w sprawozdaniu Komisji⁽²⁵⁾, w których Komisja, w pierwszym przypadku, na podstawie art. 101 TFUE, nałożyła karę na dwie giełdy, które zgodziły się nie konkurować ze sobą i podzieliły między siebie terytorium, a w drugim, na podstawie art. 102 TFUE nałożyła karę na rumuńską giełdę energii elektrycznej OPCOM za dyskryminację podmiotów sprzedających energię elektryczną z innych państw członkowskich.

4.2.5. EKES ma natomiast wątpliwości co do twierdzenia, że chociaż ceny hurtowe energii elektrycznej spadły dzięki nasilonej konkurencji, to często nie prowadziło to do obniżenia ogólnego poziomu cen dla odbiorców końcowych⁽²⁶⁾.

4.2.6. EKES popiera w tym zakresie postępowania wyjaśniające wszczęte przez Komisję, na podstawie art. 102 TFUE, w sprawie nadużywania przez Gazprom swojej pozycji dominującej w sektorze dostaw gazu ziemnego w Europie Środkowej i Wschodniej⁽²⁷⁾.

⁽²³⁾ Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1.

⁽²⁴⁾ Jean-Claude Juncker, „Nowy początek dla Europy: Mój program na rzecz zatrudnienia, wzrostu, sprawiedliwości oraz zmian demokratycznych. Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej”, przemówienie inauguracyjne wygłoszone podczas sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego, 15 lipca 2014 r.

⁽²⁵⁾ Sprawa AT.39952 Giełdy energii elektrycznej, decyzja Komisji z dnia 5 marca 2014 r., i sprawa AT.39984 OPCOM/Rumuńska giełda energii, decyzja Komisji z dnia 5 marca 2014 r.

⁽²⁶⁾ Komunikat Komisji „Ceny i koszty energii w Europie” z dnia 29 stycznia 2014 r.

⁽²⁷⁾ Sprawa AT.39816 Dostawa gazu ze złóż do Europy Środkowej i Wschodniej.

4.3. Usługi finansowo-bankowe

4.3.1. Rok 2014 był rokiem kontynuacji gruntowego przeglądu regulacji i nadzoru bankowego. Proponowane przepisy mają w szczególności na celu zwiększenie przejrzystości rynków finansowych.

4.3.2. Komisja zadbała również o to, aby instytucje finansowe objęte pomocą państwa zrestrukturyzowały się lub wycofały z rynku, oraz zwróciła szczególną uwagę na zagrożenia zakłócenia konkurencji między wspomnianymi instytucjami finansowymi⁽²⁸⁾.

4.3.3. EKES z zainteresowaniem śledził postępowania wyjaśniające wszczęte przez Komisję w sprawie antykonkurencyjnych praktyk handlowych oraz z zadowoleniem odnosi się do decyzji przyjętych przez Komisję i krajowe organy ds. konkurencji o karaniu opłat interchange.

4.3.4. EKES z zadowoleniem przyjął wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie MasterCard⁽²⁹⁾, potwierdzający analizę Komisji. Rzeczywiście, opłaty międzybankowe naliczane klientom przy płatnościach dokonywanych przy użyciu kart bankowych były coraz wyższe, liczne i niejasne.

4.3.5. Ponadto wspomniane praktyki handlowe stwarzały przeszkody dla wejścia na rynek płatności podmiotów gospodarczych innych niż banki i mogących zaoferować konsumentom inne elektroniczne środki płatnicze, mobilne i bezpieczne, na przykład za pośrednictwem smartfonów.

4.3.6. Szczególny charakter sprawy MasterCard wynikał również z tego, że mechanizm ustalania wielostronnych opłat interchange stanowił ograniczenie ze względu na skutek, a nie ze względu na przedmiot.

4.3.7. EKES wyraża zadowolenie, że zarówno Sąd, jak i Trybunał stwierdził, że wielostronne opłaty interchange nie były obiektywnie konieczne do funkcjonowania systemu płatniczego MasterCard.

4.4. Większe wsparcie dla MŚP

4.4.1. EKES z zadowoleniem przyjmuje uwagę, jaką poświęca się MŚP, odgrywającym kluczową rolę we wzroście gospodarczym oraz istotną rolę w realizacji celów strategii „Europa 2020”. Popiera decyzje Komisji dotyczące wspierania rozwiązań w zakresie finansowania ich działalności oraz dostosowywania przepisów do ich specyficznych potrzeb.

4.4.2. EKES docenia fakt, że tego rodzaju strategię objęły również przedstawiciele zawodów umysłowych, i uznaje decydującą rolę europejskich przedstawicieli wolnych zawodów we wzroście, gdyż w każdym sektorze wnoszą oni niezbędny wkład w postaci wiedzy koniecznej do rozwiązania złożonych problemów obywateli i przedsiębiorstw. Zaleca ponadto, by Komisja kontynuowała i, jeżeli to możliwe, podwoiła wysiłki w tym kierunku.

4.4.3. Na przykład „Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka”⁽³⁰⁾ mogłyby pozwolić państwom członkowskim na ułatwienie MŚP dostępu do finansowania na etapie ich powstawania. Ponadto wytyczne te zdają się być pomyślane w taki sposób, aby być bardziej dostosowane do realiów rynku.

4.4.4. EKES popiera ponadto działania Komisji przeciwko nadużyciom pozycji dominującej, które mogą przeszkadzać w powstawaniu i rozwoju MŚP i wpływać na ich działalność.

4.4.5. Zawiadomienie *de minimis* z 2014 r.⁽³¹⁾ przewiduje obszar bezpieczeństwa dla umów nie mających znaczącego wpływu na konkurencję, są one bowiem wprowadzane przez przedsiębiorstwa, które nie przekraczają pewnego progu udziału w rynku. Komisja opublikowała ponadto wytyczne dla MŚP. EKES uważa jednak, że pożądane byłyby działania informacyjne w terenie.

⁽²⁸⁾ Sprawa SA.38994 Program pomocy na rzecz płynności bułgarskich banków, decyzja Komisji z dnia 29 czerwca 2014 r.

⁽²⁹⁾ Wyrok Trybunału z dnia 11 września 2014 r. w sprawie C-382/12 P. MasterCard Inc. i in./Komisja.

⁽³⁰⁾ Komunikat Komisji, „Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka” (Dz.U. C 19 z 22.1.2014, s. 4).

⁽³¹⁾ Komunikat Komisji „Zawiadomienie w sprawie porozumień o mniejszym znaczeniu, które nie ograniczają odczuwalnie konkurencji na mocy art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zawiadomienie *de minimis*)” (Dz.U. C 291 z 30.8.2014, s. 1).

4.5. *Wzmocnienie środków, którymi dysponują krajowe organy ds. konkurencji, oraz współpracy międzynarodowej*

4.5.1. EKES docenia jakość współpracy między Komisją a krajowymi organami ds. konkurencji. Uważa, że zapewnia ona współdziałanie niezbędne do prawidłowego funkcjonowania rynku.

4.5.2. EKES popiera wszystkie środki konieczne do współpracy z krajowymi organami ds. konkurencji, co wymaga posiadania przez nie odpowiednich zasobów oraz niezależności.

4.5.3. EKES pochwała wysiłki Komisji zmierzające do ustanowienia prawdziwego europejskiego obszaru konkurencji, co zakłada harmonizację podstawowych przepisów prawa poszczególnych państw, ponieważ zabezpiecza to działalność gospodarczą w ramach jednolitego rynku.

4.5.4. Uważa również, że państwa członkowskie powinny dysponować pełnym arsenałem prawnym umożliwiającym przeprowadzanie niezbędnych kontroli oraz nakładanie skutecznych i proporcjonalnych kar.

4.5.5. Należy także upowszechnić we wszystkich państwach członkowskich programy łagodzenia kar, które sprawdziły się w polityce antymonopolowej.

4.5.6. Należy utrzymywać wielostronną współpracę z OECD, Międzynarodową Siecią Konkurencji i UNCTAD, a Komisja powinna starać się odgrywać w niej wiodącą rolę.

4.5.7. Wreszcie, EKES podkreśla, że pomoc techniczna powinna odgrywać większą rolę przy rozmowach akcesyjnych z krajami kandydującymi.

Bruksela, dnia 9 grudnia 2015 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
